

Voorzitter: M. Martinez Doubiani (D66)

Namens de raad: J. van Hoorn (GL), J. van Veen (PvdA), T. Rustenbiel (D66), H. Moerkerk (Stadspartij), R. Heiner (VVD), P. Vermerris (S&S), I. van Jaarsveld (CDA), L. van der Laan (PvH), R. Staijen (Groep Staijen)

Namens het college: M. Wijnja (wethouder)

Namens de griffie: W. Bierman

Kadernota verbonden partijen i.c.m. RK-rapport gemeentelijke BV's

00:01:54

Voorzitter: Wil iedereen gaan zitten? We gaan zo beginnen. Dames en heren, als iedereen plaatsneemt, kunnen we beginnen met de sessie over het raadsvoorstel kadernota verbonden partijen 2025, in combinatie met het Rekenkamerrapport gemeentelijke vennootschappen. Op 25 september 2024 vond de bespreking van het Rekenkamerrapport plaats. In de kadernota verbonden partijen 2025 is een aantal aanbevelingen vanuit dit Rekenkamerrapport verwerkt. Indien u aanbevelingen mist in de aangeboden kadernota, kunt u dat meenemen in uw woordvoering. Aan het einde van de sessie kunnen we dat gezamenlijk concluderen. Ik zal u ook vragen welke aanbevelingen er zijn. Deze kunnen worden meegenomen naar de volgende raadsvergadering op 7 mei.

00:03:33

Voorzitter: Er hebben zich geen sprekers gemeld, dus het woord is direct aan de raad. Voor deze meningsvormende sessie hebben we een uur. De spreektijd is 3 minuten per fractie en 12 minuten voor het college. De eerste termijn is voor politieke vragen aan het college. De tweede termijn is voor de woordvoering. Wie kan ik het woord geven voor de eerste termijn? De VVD.

00:03:57

De heer Heiner: Dank, voorzitter. Heeft het college met de Rekenkamer besproken hoe de Rekenkamer kijkt naar de vertaling van de aanbevelingen richting de kadernota? De tweede vraag is of verbonden partijen altijd aan dezelfde regels als de gemeente voldoen. Kortom, worden verbonden partijen ingezet om regels die voor de gemeente gelden te omzeilen, bijvoorbeeld in het op het gebied van aanbesteding?

00:04:26

Voorzitter: Dank u wel. Nog meer politieke vragen? Groep Staijen.

00:04:36

De heer Staijen: Het waterbedrijf is voor 50% mede-eigenaar van WarmteStad BV. De gemeente is ook aandeelhouder van datzelfde waterbedrijf. Hoe werkt dat in de praktijk qua zeggenschapsverhoudingen?

00:04:48

Voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog meer fracties met vragen? Nee? Dan kunnen wij door naar het college voor de beantwoording in het eerste termijn. De wethouder.

00:04:58

Mevrouw Wijnja: Dank u wel, voorzitter. Om met dat laatste te beginnen, dat weet ik toevallig omdat ik altijd aanwezig ben bij de aandeelhoudersvergadering van het waterbedrijf. Er staat in de kadernota dat het belangrijk is dat collegeleden zich bewust zijn met welke pet ze waar precies zitten. Dat geldt bij dit gremium ook. Ik, of iemand anders, vertegenwoordigt het college in de aandeelhoudersvergadering. Het waterbedrijf zet onderwerpen op de agenda betreffende WarmteStad. Ze worden door de gemeente beoordeeld. Er worden vragen over gesteld, of er komen adviezen over. Soms wordt er over dingen gestemd. Op die manier gaat dat. Dat is strikt van elkaar gescheiden. Volgens mij is duidelijk dat je daar in een bepaalde rol zit.

00:05:57

Mevrouw Wijnja: VVD vraagt of er na die tijd met de Rekenkamer is afgestemd over de aanbevelingen. Het antwoord daarop is: nee. Toen we het hier bespraken, hebben we afgesproken dat we het rapport afwachten, voordat we deze herziening maken. Er is een representatie vanuit de gemeenteraad geweest, die samen met de medewerkers van de gemeente heeft meegekeken of we dat op een goede manier doen. Mijn beeld is dat het daarmee op een goede manier is gewaarborgd. Volgens mij is dat prima verlopen. Verbonden partijen zijn verschillend en vallen ook in verschillende kaders. Grofweg is dat of ze privaat zijn, of niet. De vraag van de VVD of we ze wel eens gebruiken om de regels te omzeilen, daarop is het antwoord: nee. Hoe we omgaan met verbonden partijen staat in de kadernota beschreven. Ook de dingen die we daarin aanscherpen, of anders willen doen. Verbonden partijen worden niet gebruikt op de manier zoals de VVD net vroeg, voorzitter.

00:07:19

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk naar de fracties. Zijn de vragen voldoende beantwoord? Zijn er vervolgvragen? Nee? Dan kunnen we door naar de tweede termijn voor uw woordvoering. Welke fractie mag ik het woord geven? De PvdA.

00:07:37

De heer Van Veen: Dank, voorzitter. Een half jaar geleden hebben we ook over dit Rekenkameronderzoek gesproken, omdat we juist in Groningen relatief veel zelf doen. Dat vraagt iets van ons als raadsleden. Enerzijds moeten we de verleiding weerstaan, om ons niet te veel met de dagelijkse uitvoering van die verbonden partijen te bemoeien. Dat is inefficiënt en we zijn geen experts. Anderzijds moeten we onze handen er niet helemaal vanaf trekken, want dan mist de democratische legitimiteit. Dit is in mijn ogen blijvend balanceren. Het Rekenkameronderzoek heeft ons daarbij nuttige inzichten gegeven, die vertaald zijn in deze kadernota.

00:08:07

De heer Van Veen: Bij het debat een half jaar geleden, legde ik de nadruk op twee zaken. Als we besluiten tot een nieuwe verbonden partij, en dus iets in eigen regie gaan doen, moeten we scherp debatteren hoe we dat gaan doen. Dat zie ik in de kadernota goed terugkomen, dankzij de beslisboom. Ik verwacht dat dit goed gaat werken. Daarom complimenten daarvoor aan het college en de ambtenaren. Ten tweede legde ik een half jaar geleden de nadruk op het feit dat we als raad te weinig gebruik maken van onze kaderstellende, sturende en controlerende rol, als het om verbonden partijen gaat. In de nieuwe kadernota zijn daar al suggesties voor gedaan.

Wat de PvdA betreft, is dat nog niet voldoende. Daarom zullen wij met twee voorstellen komen, om de kadernota daarop aan te passen.

00:08:46

De heer Van Veen: Ten eerste de informatiepositie van de raad. In het onderzoek werd voorgesteld om met een commissie verbonden partijen te werken. Ik zie zelf geen toegevoegde waarde van zo'n commissie, omdat we veel verschillende verbonden partijen hebben. Daardoor moet die commissie van heel veel dingen iets weten. In plaats daarvan zal ik voorstellen om met raadsrapporteurs te werken. Twee raadsleden, bij voorkeur een van de coalitie en een van de oppositie, die zich als vooruitgeschoven post extra verdiepen in een verbonden partij en de raad daarover informeren. In Lelystad werkt dit goed. In Groningen oefenen we al met gemeenschappelijke regelingen, dus die lessen kunnen we gebruiken.

00:09:20

Voorzitter: Mijnheer Van Veen, u heeft twee interrupties opgeroepen. Ik begin bij de VVD.

00:09:25

De heer Heiner: Dank, voorzitter. We kennen de wens van de heer Van Veen. In welke mate verschilt dat van een werkgroep die zich met alles bezighoudt? Ik denk dat u bedoelt dat er twee raadsrapporteurs per verbonden partij zijn. Dan komt er veel extra werk. Moeten we ons niet goed laten informeren door ambtenaren in die werkgroepen, of in die commissie? Zitten we met uw voorstel niet te veel op de uitvoering?

00:09:52

Voorzitter: Mijnheer Van Veen.

00:09:54

De heer Van Veen: Het risico van een commissie is dat deze alle verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen moet doen. Dan zie je volgens mij door de bomen het bos niet meer. Als je met rapporteurs werkt, doe je dat maar voor een aantal verbonden partijen. Je doet ze niet allemaal, omdat sommige minder relevant zijn. Je kiest twee woordvoerders die echt iets van dat onderwerp afweten. Daarin zit de toegevoegde waarde.

00:10:14

Voorzitter: Een korte vervolginterruptie.

00:10:17

De heer Heiner: Voorzitter, dan word je als raadslid een soort ambtenaar. Of is de Partij van de Arbeid dat niet met mij eens?

00:10:24

Voorzitter: Mijnheer Van Veen.

00:10:24

De heer Van Veen: Nee, je moet er niet op dat detailniveau inzitten. Je doet iets meer, maar dat betekent niet dat je een halve ambtenaar wordt.

00:10:32

Voorzitter: U heeft een interruptie van D66, de heer Rustebiel. U heeft nog 1 minuut van uw tijd over.

00:10:42

De heer Rustebiel: Dank, voorzitter. Herkent de heer Van Veen de paradox dat we enerzijds streven naar meer publieke regie, maar dat de raad daarbij volgens het Rekenkamerrapport op afstand komt te staan?

00:10:52

Voorzitter: Mijnheer Van Veen.

00:10:53

De heer Van Veen: Ja, en daarom dit voorstel.

00:10:56

Voorzitter: U kunt door. Excuus, u heeft nog een interruptie van de Stadspartij.

00:11:04

De heer Moerkerk: Dank u, voorzitter. Ik ben het eens met de inleiding van uw betoog. Het gaat beter, maar er moet gezocht worden naar hoe we contact houden met de verbonden partijen. Ik doe mijn suggestie in uw woordvoering, daarvoor mijn excuses. Ik stel voor dat degene die ons vertegenwoordigt bij die partij naar ons komt, in plaats van dat raadsleden daarheen gaan. Dat we het omkeren en weten welk gezicht zich daar bevindt. Dan kun je die bellen. Net zoals je een ambtenaar kunt bellen met technische vragen.

00:11:32

De heer Heiner: Mijnheer Moerkerk, heeft u ook een vraag?

00:11:33

De heer Moerkerk: Ziet u iets in die lijn?

00:11:36

Voorzitter: Mijnheer Van Veen.

00:11:37

De heer Van Veen: Ja, ik denk dat we dat ook moeten doen. Dat is goed voor onze informatiepositie. Dat moet niet ten koste gaan van de raadsrapporteurs. Ik ga door met het tweede deel van mijn voorstel. Dat gaat over onze kaderstellende rol. In de huidige werkwijze stemmen we als raad eenmalig over de oprichting. Daarna controleren we alleen of ze zich aan de opdracht en statuten houden. Dat gaat in mijn ogen voorbij aan het feit dat de wereld verandert. Dat er wellicht een andere politieke wind in Groningen is gaan waaien. Of dat voortschrijdend inzicht ons geleerd heeft dat het toch anders moet. In onze huidige kadernota is er geen werkwijze om de statuten of de opdracht tussentijds aan te passen. We denken dat dat wel moet. De vraag is hoe je dat doet.

00:12:16

De heer Van Veen: Mijn voorstel is om een flexibele meerjarige kalender te maken. Zodat we als raad voor elke relevante verbonden partij eens in de zoveel jaar dit strategische kaderstellende debat met elkaar voeren. Dit moet wel een flexibele kalender zijn, met termijnen die aansluiten bij de verschillende verbonden partijen. Voor de een is dat acht jaar, voor een ander misschien tien of twaalf jaar. We moeten

daarbij aansluiten op goede momenten. Ik kan me voorstellen dat je met WarmteStad wacht op de derde fase. Of met Martiniplaza totdat we het over Martiniplaza 3.0 hebben. Er moet een flexibele agenda zijn. Dan is het geen probleem als we een gesprek twee jaar moeten uitstellen, omdat het niet het goede moment is. Kortom, een check zodat we in ieder geval elke zoveel jaar kritisch naar elke verbonden partij kijken.

00:13:00

Voorzitter: Dank u wel. Ik heb gevraagd om uw woordvoering af te ronden, dat heeft u gedaan. We gaan door naar de volgende fractie, de VVD. De heer Heiner.

00:13:07

De heer Heiner: Dank, voorzitter. De VVD-fractie is blij met de genomen stappen voor de behandeling van dit Rekenkamerrapport. Volgens mij is het goed dat we het hierover hebben. Ik wilde een interruptie op de Partij van de Arbeid plegen, maar ik kan het nu ook zeggen. Ik ben het eens met uw voorstel om eens in de zoveel jaar per verbonden partij naar het kader te kijken. Acht, tien of twaalf jaar lijkt me erg ver. Volgens mij moeten we dat vaker doen. Al is het om met elkaar te concluderen dat we nog in de goede richting werken. We zijn wel voor een werkgroep, zoals in het voorstel staat, maar niet voor een raadsrapporteur.

00:13:53

Voorzitter: Mijnheer Heiner, u heeft een interruptie vanuit GroenLinks.

00:13:56

De heer Van Hoorn: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een korte vraag met betrekking tot de cyclus. We worden nu als raad geïnformeerd door de verbonden partijen, op het moment dat er iets relevants speelt. Zeker als het om veel geld gaat. We hebben de gelegenheid om dat te agenderen. Ik ben niet negatief, maar ik zoek naar de toegevoegde waarde op dat vlak. Kan de VVD dat toelichten?

00:14:22

Voorzitter: Mijnheer Heiner.

00:14:24

De heer Heiner: Jazeker, voorzitter. Het gevaar van verbonden partijen hebben we bijvoorbeeld gezien met de Euroborg NV. Dan wordt gezegd: daar gaan wij niet over, daar gaat de Euroborg NV over. Dat kan frictie veroorzaken tussen de verbonden partijen, het college en de raad. Volgens mij moeten we het over dat soort dingen hebben. Niet alleen als er dingen spelen. In hoeverre hebben wij nog invloed op die verbonden partijen? Hoeveel invloed willen we hebben op zo'n verbonden partij? Dan moeten we niet alleen doen als er problemen zijn. Volgens mij wordt het dan een verhit debat. Dan komen we niet tot goede oplossingen. Zoals we hier nu zitten, gaat het niet zozeer over politieke kleur. Het gaat over hoe we met elkaar tot iets goeds willen komen.

00:15:07

De heer Heiner: Ik hoop dat ik daarmee antwoord op uw vraag heb gegeven. Voor de VVD is het probleem dat we veel verbonden partijen hebben. Dan gaat het wel over politieke kleur. Daarmee zetten we bepaalde dingen op afstand. Tegelijkertijd doen we als gemeente heel veel zelf. We willen zelf de regie hebben als gemeente. Wat

ons betreft laten we vaker dingen aan de markt over, zodat we dat risico als gemeente niet lopen. Met veel verbonden partijen lopen we namelijk risico.

00:15:39

Voorzitter: Mijnheer Heiner, u heeft een interruptie vanuit de PvdA.

00:15:43

De heer Van Veen: Het klopt dat we als gemeente een deel van het risico nemen. Het alternatief is dat we het risico bij onze inwoners leggen. Stel dat we WarmteStad niet zelf hadden gedaan, maar dat aan de markt hadden overgelaten. Dan waren onze inwoners waarschijnlijk geconfronteerd met hele hoge tarieven. Dan leggen we dat risico daar neer. Ben je niet juist een goede overheid, als je daar je verantwoordelijkheid in neemt?

00:16:03

Voorzitter: Mijnheer Heiner.

00:16:04

De heer Heiner: Voorzitter, we leggen het risico niet alleen bij inwoners, maar ook bij bedrijven. Ze zien daar een kans. Ze durven daar risico voor te nemen, met het gevaar dat het niet goed loopt. Dat je bijvoorbeeld failliet gaat. Op het moment dat we zorgen dat we meerdere aanbieders hebben voor WarmteStad, dan hebben de inwoners daar voordeel bij. Dan kun je uiteindelijk concurreren op prijs. Nu is er geen concurrentie mogelijk. Daardoor zijn de inwoners afhankelijk van de grillen van de overheid.

00:16:36

Voorzitter: U heeft een korte vervolginerruptie vanuit de PvdA. Dan kunt u door met uw woordvoering, want u bent bijna door uw tijd heen.

00:16:44

De heer Van Veen: Het is geen vraag, maar een korte constatering. Het lijkt me erg inefficiënt om acht warmtenetten naar een huis te leiden, zodat een inwoner zelf kan kiezen. Dat terzijde.

00:16:51

Voorzitter: Mijnheer Heiner, het vervolg van uw woordvoering.

00:16:54

De heer Heiner: Er wordt nu natuurlijk de draak mee gestoken. Voor het gas loopt er één gasleiding, maar je kunt kiezen uit verschillende aanbieders. Die zorgen voor de klantenservice en dat soort dingen. Daarop kun je concurreren. Wat ons betreft, moeten we dat ook met het warmtenet doen. We moeten geen acht warmtenetten naast elkaar leggen, dat is niet handig. Dat gezegd hebbende, kunnen we ons vinden in de kadernota verbonden partijen.

00:17:19

Voorzitter: Dank u wel. Welke fractie mag ik het woord geven voor de woordvoering? GroenLinks.

00:17:26

De heer Van Hoorn: Dank u wel, voorzitter. Ik zal proberen wat tijd terug te winnen. In algemene zin zijn wij als fractie zeer tevreden over de kadernota. We vinden de

aanbevelingen van de Rekenkamercommissie goed verwerkt. We zijn blij met de werkgroep die input heeft geleverd vanuit onze eigen raad. Ze hebben volgens mij een goed stuk gemaakt. Het gaat erom dat je met verbonden partijen een publiek belang dient. Naar de inschatting van mijn fractie kies je er bewust voor om het niet aan de markt over te laten. Ik kan me voorstellen dat het de partijen zijn die daar anders naar kijken. Wat mij betreft zijn sommige zaken te belangrijk om uitsluitend aan de markt over te laten.

00:18:03

De heer Van Hoorn: De paradox zit in de controlerende en kaderstellende taak. Ik zie voldoende handvatten in deze geüpdatet kadernota, om ons als raad in positie te plaatsen om deze rol op de juiste wijze te pakken. Ik ben benieuwd naar de uitwerking van de plannen van de heer Van Veen. Hij had wat minder tijd in zijn woordvoering om dat uitgebreid toe te lichten. Vooralsnog wacht ik dat af. Voorzitter, mijn fractie kan uit de voeten met deze kadernota. We zullen er zeker bij de eerstvolgende jaarrekening of begroting bij u op terugkomen. Dank u wel.

00:18:45

Voorzitter: Dank u wel, prima binnen de tijd. We gaan naar Student en Stad.

00:18:49

De heer Vermerris: Dank, voorzitter. Ook onze fractie is tevreden met de kadernota zoals hij nu voorligt. We zien graag nog een stukje over de informatievoorziening naar de raad in de begroting. Op dit moment wordt alleen bij een verhoogd risicoprofiel gemotiveerd waarom er sprake is van een verhoogd risicoprofiel en wat de risico's zijn. Graag zien we dat ook als er wordt uitgegaan van een normaal risicoprofiel. Zo wordt de raad niet opeens verrast door een hoogrisicoprofiel.

00:19:23

Voorzitter: Mijnheer Vermerris, u heeft een interruptie vanuit GroenLinks.

00:19:26

De heer Van Hoorn: Dank u wel, voorzitter. Ik snap de wens van de heer Vermerris. Het is geen kritiek richting Student en Stad, maar ik verbaas me over de terugkerende kritiek op de begroting en de jaarrekening. Dat is dat wij niet in staat zijn om ze op hoofdlijnen te kunnen beoordelen, omdat de mate van details steeds toeneemt. Bij de begroting wordt verzocht om de informatie terug te brengen. Bij afzonderlijke agenderingspunten komt vanuit deze raad dan altijd de behoefte om meer stukken en meer informatie. Het kan niet allebei waar zijn.

00:19:58

Voorzitter: Student en Stad.

00:19:59

De heer Vermerris: Ik deel de constatering dat de begroting steeds dunner is. Tegelijkertijd moeten wij als raad niet voor verrassingen komen te staan. Niet aan de zijkant komen te staan bij publieke regelingen, of andere samenwerkingen die wij als raad aangaan. Daarom moeten wij de normale en verhoogde risico's goed kunnen inschatten. We moeten niet achter elk publieke partij aangaan om erachter te komen. We moeten dat goed kunnen lezen in de begroting en de jaarrekening. Dank u wel.

00:20:34

Voorzitter: Dank u wel. Heeft de heer Van Hoorn nog een interruptie of vraag? Ga uw gang.

00:20:40

De heer Van Hoorn: Een korte vervolgvraag, voorzitter. Ik snap de oproep. Ziet Student en Stad met mij het risico dat het moeilijker is om het overzicht te zien, als je op alle terreinen gedetailleerder levert? Dat het moeilijker wordt om onze controlerende taak uit te voeren, daar waar het het meeste nodig is? Bijvoorbeeld daar waar een verhoogd risicoprofiel is.

00:21:04

Voorzitter: Student en Stad.

00:21:06

De heer Vermerris: Voorzitter, de constatering over de verschillende risicoprofielen deel ik niet per se. Ik denk dat dit juist helpt om het jaar op jaar goed te kunnen zien. Het was vier keer normaal, nu is het verhoogd. Waarom was het toen normaal en nu verhoogd? Daardoor kunnen we een completer beeld krijgen van de risico's die in dat jaar spelen. Dank u wel.

00:21:33

Voorzitter: Dank u wel. Welke fractie mag ik nu het woord geven? Groep Staijen.

00:21:38

De heer Staijen: Dank u, voorzitter. Dit is een stuk dat alle aspecten van het samenwerken met andere partijen en het uitbesteden van taken aan eigen bedrijven behandelt. Ook de voor- en nadelen van diverse constructies komen aan bod. Er is een enorm aantal verbonden partijen. Ze variëren van eenvoudige samenwerking, tot een ingewikkelde opstapeling van bv's, cv's en nv's. Geen enkel opzet is hetzelfde en er zal altijd maatwerk nodig zijn. Voordelen zoals specifieke kennis, slagkracht en efficiency worden goed benoemd. De nadelen die ik zie, zijn de tegenstrijdige belangen als eigenaar, opdrachtgever en klant. Dat zijn drie petten op soms één hoofd. Dat lijkt me erg ingewikkeld. Vooral de toch minder directe controle en sturing door de raad zelf. Ook blijft de gemeente, wat ze ook doet, altijd alle risico's lopen als aandeelhouder en als kapitaalverschaffer.

00:22:35

De heer Staijen: Voorzitter, jaarlijks wordt tweemaal aan de raad gerapporteerd. Het nadeel is dat dat gebeurt bij de jaarrekening en bij de begroting. Dan verdwijnt het grotendeels in het grote geheel. Het sneeuwt onder. Als er een werkgroep wordt gevormd, hoop ik dat ze op een andere manier rapporteren dan alleen bij die twee grote gelegenheden. De ingewikkelde constructie rondom WarmteStad vind ik erg verwarrend. Diverse bv's en cv's naast en onder elkaar en straks misschien nog een paar gemeentelijke energiebedrijven erbij. Een schematisch overzicht zou helpen. Tot slot ben ik tevreden met de wijze waarop de meeste aanbevelingen van de Rekenkamer zijn verwerkt in deze kadernota. Daar laat ik het bij.

00:23:23

Voorzitter: Dank u wel. De volgende fractie is het CDA.

00:23:33

De heer Van Jaarsveld: Dank, voorzitter. Mijn fractie is positief over deze kadernota.

Ik wil dat toelichten door te zeggen dat ook wij zien dat verbonden partijen en gemeentelijke vennootschappen ons de mogelijkheid geven om grip te krijgen op dat wat publiek had moeten blijven. Ik denk dat de woordvoerder van GroenLinks het goed verwoordde. Sommige dingen zijn te belangrijk om volledig aan de markt over te laten. Als vraagstukken er vraagstukken zijn over nieuwe of bestaande verbonden partijen zijn voor ons twee dingen belangrijk in de afweging. Dat is ten eerste of we het zien als een kerntaak van de overheid, zoals woningbouw, warmtevoorziening, veiligheid, energie en ov. Het tweede punt is hoe je de democratische controle daarop borgt. Net als een half jaar geleden staan we ook nu niet te springen om raadsrapporteurs. Als het voorstel op tafel ligt, zullen we dat opnieuw bekijken. Deze kadernota kan bijdragen aan de democratische controle, dus wij zijn tevreden.

00:24:37

Voorzitter: Dank u wel. We gaan naar de volgende fractie. Het tempo zit er goed in. Ik kijk naar de fracties die nog moeten, de Stadspartij.

00:24:49

De heer Moerkerk: Dank u, voorzitter. De kaders van deze kadernota vinden we akkoord. We vinden goed terug wat de Rekenkamercommissie heeft gezegd. We zien de voordelen van verbonden partijen, maar zien dat niet bij elke verbonden partij. We zullen daarom in de toekomst kritisch blijven, op het wel of niet steunen van nieuwe samenwerkingsverbanden via deze constructies. Er zijn een paar verbonden partijen waarbij we er als publiek voordeel bij hebben dat we het zo organiseren. Waar we mee worstelen is: hoe komen we aan tijdig onze informatie? Kies je dat pas in de risicofase, zoals Student en Stad aangeeft, of wil je dat eerder weten? Moeten we die informatie halen, of krijgen we het? Krijgen we een gezicht en een telefoonnummer van degene die namens de gemeente in die partij zit? Daar zijn we mee aan het stoeien. Ik zoek naar een vorm die dat oplost.

00:25:50

De heer Moerkerk: Ik hoorde de Partij van de Arbeid iets zeggen over hoe we dat kunnen inrichten. Ik wacht met belangstelling die voorstellen af. Ik vermoed dat daar twee moties voor komen. Die zie ik met belangstelling tegemoet. De grondhouding is positief. Ik ben blij dat dit ter tafel ligt en naar de raad gaat.

00:26:08

Voorzitter: Dank u wel. Voordat u klaar bent, heeft u volgens mij een interruptie vanuit GroenLinks.

00:26:12

De heer Van Hoorn: Met iedere interruptie hoor ik meer ergernis bij de voorzitter. Ik zal het kort houden. Ik snap niet hoe de Stadspartij 100% voor Groningen het voor zich ziet met betrekking tot de ambtenaren. Ik heb een verhelderende vraag, omdat ik de opvatting heb dat de informatieplicht richting de raad bij het college ligt. Ik zie niet wat het toevoegt als we een afgevaardigde rechtstreeks kunnen bevragen.

00:26:44

Voorzitter: Mijnheer Van Moerkerk.

00:26:47

De heer Moerkerk: Ik zie daar een duidelijk voordeel. Als ik een concrete technische vraag heb over een voorstel, kan ik een ambtenaar bellen. Als iets in de begroting

staat, kan ik daar mijn informatie ophalen. Ik wil dat ook kunnen doen bij een verbonden partij. Zeker als het een grote verbonden partij is, waar veel speelt, wil ik de informatie makkelijker en op een meer persoonlijke manier kunnen halen. We kunnen dat nu ook met bij ambtenaar. Daar zit immers een medewerker van de gemeente, of een collegelid. Het is niet zo dat we daarmee buiten de orde van regelgeving rondom informeren van raadsleden gaan werken. Ik weet nu niet wie ik kan bellen als er iets speelt bij verbonden partijen. Ik wil daar rechtstreeks over geïnformeerd worden. Volgens mij kan dat concreter.

00:27:34

Voorzitter: Dit roept meerdere interrupties. Geen irritaties of verontwaardiging om de interrupties. We beginnen bij de PvdA, daarna de VVD.

00:27:45

De heer Van Veen: Ik heb een verhelderende vraag. Als we het over Meerstad hebben, ben je benieuwd naar de portefeuillehouder die verantwoordelijk is voor Meerstad? De ambtenaar van de gemeente Groningen die daarvoor verantwoordelijk is? Of juist de persoon die bij Meerstad werkt en daar het meest van weet? Met welke van die drie personen wil de heer Van Moerkerk graag in gesprek komen?

00:28:09

Voorzitter: Mijnheer Moerkerk.

00:28:11

De heer Moerkerk: Volgens mij hebben wij als raadslid de ruimte om alle drie de personen te bellen en informatie te vragen. Dat moeten we niet willen, maar ik ben nog aan het zoeken. Ik kan de directeur van Meerstad bellen. Ik kan de verantwoordelijke wethouder vragen. Ik kan misschien ook de ambtenaar bellen die dagelijks op dat bedrijf let. Hoe we dat willen inrichten, is voor mij nog een vraag. Ik hoop dat we duidelijkheid kunnen krijgen, voordat we dat via onze moties, of die van de Partij van de Arbeid doen. Ik zie geen problemen of conflict. Volgens mij willen we allemaal ongeveer hetzelfde. We willen het op afstand zetten, maar niet te ver. We willen ook niet overvoerd worden met informatie. Daar ben ik nog aan het zoeken. Als we niets wijzigen aan deze kadernota, zullen wij daarmee instemmen. We kunnen in de loop van de komende jaren altijd bijsturen, als we dat willen. Er ligt misschien nog een uitdaging hier iets moois voor te verzinnen.

00:29:05

Voorzitter: U heeft volgens mij ook een interruptie vanuit de VVD, de heer Heiner.

00:29:08

De heer Heiner: Dat klopt, voorzitter, dank. Ik denk dat de heer Moerkerk een goed punt aansnijdt. Het zit niet zozeer in de kadernota zit, maar in hoe welke verbonden partij waarmee omgaat. Als ik vragen heb over Meerstad, word ik via de griffie doorverbonden naar een medewerker van Bureau Meerstad. Dat is prima, maar als ik een vraag heb over de Euroborg NV, gaan alle luiken op slot. Dan wordt gezegd dat het via de wethouder moet. Die zal het bij de aandeelhoudersvergadering aankaarten. Het gaat om de werkwijze per verbonden partij. Misschien kan de wethouder duiden waarom dat voor mijn gevoel per verbonden partij verschilt. Ik weet niet of de Stadspartij daar ideeën voor heeft?

00:29:51

Voorzitter: Mijnheer Moerkerk.

00:29:53

De heer Moerkerk: Ik bedank voor de vraag. Ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder.

00:29:56

Voorzitter: Helder. We gaan door naar de volgende fractie, Partij voor het Noorden.

00:30:00

De heer Van der Laan: Dank, voorzitter. Allereerst complimenten richting Rekenkamer, dat we nu zijn waar we zijn. We kunnen ons grotendeels aansluiten bij de Stadspartij en bij mijn buurman van de PvdA. We hopen dat we een signaal van de portefeuillehouder krijgen, als er iets speelt. Tot nu toe gaat dat altijd goed. Als we het onderwerp via de agenderingscommissie geagendeerd krijgen, kunnen we het bij voorkeur in de openbaarheid bespreken. De verbonden partijen staan al op afstand. Als er iets positiefs of negatiefs speelt, laten we dat dan zoveel mogelijk in de openbaarheid doen, als dat van toepassing is. Verder sluiten we graag aan bij de ideeën van de PvdA, voor eventuele moties. Tot zover, voorzitter.

00:30:59

Voorzitter: Dank u wel. We gaan door naar de laatste fractie, D66, de heer Rustebiel.

00:31:05

De heer Rustebiel: Dank, voorzitter. Het college heeft een verbeterde kadernota verbonden partijen gestuurd, mede naar aanleiding van het knappe werk van de Rekenkamercommissie. Deze schreef het rapport "De raad op afstand." Een stevige titel en op sommige punten een scherpe inhoud. Ik noemde de paradox dat het streven naar meer publieke regie soms kan leiden tot een raad die meer op afstand staat. Daarmee ontstaat een democratisch tekort. Dat zien we bij Euroborg NV. Ook bij Meerstad is het soms zoeken naar onze positie. Tegelijkertijd is het begrijpelijk dat het college in veel gevallen voor deze vorm kiest. We hebben behoefte aan slagkracht. In veel gevallen is meer publieke sturing inderdaad wenselijk.

00:31:44

De heer Rustebiel: We moeten ook naar onze eigen rol als raad kijken. We hebben misschien te vaak de kaders bij de oprichting van een verbonden partij niet scherp genoeg gesteld. Ik denk dat wij dat als gemeenteraad beter kunnen. Nij Begun ligt nu voor. Dat is een voorbeeld waar wij als raad scherpe kaders moeten stellen, om ons in de uitvoering niet overal mee te bemoeien. Het is ook iets over onszelf. We moeten denk ik vaker wegen of een verbonden partij echt nodig is. Bij het gemeentelijk ontwikkelbedrijf hebben we gezegd dat de gemeente die taken zelf ook kan. Het belangrijkste verschil is dat wij als raad verder op afstand komen te staan. Daar zijn wij als fractie op zo'n moment scherp op. Het werkt twee kanten op. De gemeente kan een aantal taken in de verbonden partij organiseren. In sommige gevallen kunnen marktpartijen ook een aantal dingen doen.

00:32:32

De heer Rustebiel: Met marktpartijen kunnen vaak betere afspraken worden gemaakt en betere kaders worden gesteld dan wij in deze gemeenteraad soms denken. Het rapport is daarmee een spiegel voor ons als raad en voor het college. We zijn nog

benieuwd naar de verbetervoorstellen van de PvdA. Wij delen voor een groot deel de analyse van de Partij van de Arbeid. Tot zover, voorzitter.

00:32:55

Voorzitter: Dank u wel. Alle fracties zijn geweest met de woordvoering. Ik ga naar de wethouder voor een reactie op de tweede termijn en de beantwoording van de vragen.

00:33:06

Mevrouw Wijnja: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank aan de raad voor de overwegend positieve reacties op de kadernota. Dat is denk ik belangrijk. Een aantal van u heeft terecht opgemerkt dat het rapport van de Rekenkamer belangrijk is om de kadernota aan te scherpen. Het ging hier ook over hoe je als raad zorgt dat je in positie bent. Ik begrijp dat er raadsleden zijn, die zich daar soms een beetje ongemakkelijk bij voelen. We hebben het er ook een paar keer over gehad in de auditcommissie. Hoe zorg je ervoor dat je een werkwijze hebt, waar je goed geïnformeerd bent en je werk goed kan doen, maar niet overspoeld wordt met informatie en sessies. Ik denk dat het zoeken blijft naar de balans. Volgens mij is het goed om te constateren dat iedereen hier in grote lijnen hetzelfde over denkt.

00:34:06

Mevrouw Wijnja: Ik begin met de opmerkingen en vragen van de PvdA. Er worden een aantal voorstellen voorbereid. Als het gaat om de positie van de raad en hoe de raad daar invulling aan wil geven, faciliteren wij wat nodig is. Dat kan met raadsrapporteurs, met een werkgroep, of op een andere manier. Het is aan de raad zelf, hoe u daar invulling aan wil geven. Als je ervoor wilt zorgen dat je met elkaar scherp blijft kijken hoe het gaat, dan vind ik een vaste cyclus een lastige. De reden daarvoor gaf ik net al. Hoe houd je het midden tussen goed in positie zijn en worden overladen met informatie en sessies? In de kadernota is uitgelegd dat verbonden partijen verschillend in elkaar zitten en dus ook hoe daarover geïnformeerd wordt.

00:35:13

Mevrouw Wijnja: Het ging net over het stellen van de kaders. Ik interpreteer het zoals ik het heb gehoord vanuit de PvdA. Als ik het verkeerd begrijp, hoor ik dat graag. Voor de gemeenschappelijke regelingen kan niet tussentijds worden gekeken naar de kaders. Daar is een taak overgedragen waar wetgeving aan ten grondslag ligt. Als er aanleiding is om een gemeenschappelijke regeling aan te passen, komt het college daarmee altijd naar de raad. Als je daar de kaders wil aanpassen, zou dit dus niet de route zijn. Voor de privaatrechtelijke verbonden partijen staat een deel al op de langetermijnagenda. Als je daar een cyclus voor afspreekt, is de vraag of je geen mismatch krijgt tussen het moment dat er iets aan de hand is en wanneer het op de agenda staat.

00:36:05

Mevrouw Wijnja: Ik snap het voorstel om daar flexibiliteit in aan te brengen. Ik geef mee dat het in de uitvoering lastig kan zijn om dat op een goede manier te doen. Bovendien heeft het college een actieve informatieplicht richting de raad. Als er ontwikkelingen zijn, dan mag u van het college verwachten dat wij u actief informeren. Zo hebben we dat met elkaar afgesproken. Dat is niet alleen, zoals de VVD net zei, als er iets aan de hand is. Het kunnen ook positieve dingen zijn, dingen ter informatie of veranderde wetgeving.

00:36:48

Mevrouw Wijnja: Student en Stad, wij rapporteren over de verbonden partijen bij de jaarrekening en de begroting. Dat is de basisinformatie, de stand van zaken. We zoomen verder in als er op basis van die risico-inschatting iets anders aan de hand is. Je kan het ook omdraaien. Als er sprake is van een verhoogd risico bij een verbonden partij, terwijl dat er voorheen niet was, kun je daaruit ook afleiden dat er eerst niets aan de hand was. Nu is er om de een of andere reden wel iets aan de hand. Ik zie niet wat de meerwaarde is van het opnemen van nog meer tekst dan we nu al doen. Dat is mijn reactie daarop. Ik kijk even naar mijn administratie. De heer Staijen vroeg of we op een goede manier worden bijgepraat, of komen dingen op het laatste moment? Soms zijn dingen lastig te overzien.

00:38:08

Mevrouw Wijnja: De jaarrekening en de begroting zijn volgens mij het moment om over de stand van zaken van verbonden partijen te rapporteren. Ik begrijp dat er dan veel naar de raad komt. Aan de andere kant kun je in de raad een afspraak maken om daar apart met elkaar over te praten, op het moment dat het belangrijk wordt geacht. Het zijn denk ik wel de logische momenten om te rapporteren over verbonden partijen. Nogmaals, we hebben een actieve informatieplicht. U mag van het college verwachten dat we bij de raad komen als er ontwikkelingen zijn. De heer Moerkerk, verbonden partijen zitten inderdaad verschillend in elkaar. We hebben een overzicht van de verbonden partijen met wat daar het lijntje is. Ik vermoed dat het over het algemeen ambtenaren van de gemeente zijn.

00:39:05

Mevrouw Wijnja: Ik kijk naar de verbonden partijen waar ik zelf bij betrokken ben, zoals het Noordelijk Belastingkantoor. U kunt ervan op aan dat u het antwoord krijgt dat u wilt, als u de ambtenaar belt met een vraag over wat dan ook. Mijn beeld is dat dat bij veel verbonden partijen zo is. Dat overzicht hebben we, dus dat kunnen we delen. De VVD vroeg of de werkwijze per verbonden partij anders is. Het hangt ervan af hoe een verbonden partij georganiseerd is, als een gemeenschappelijke regeling. Ik zit bijvoorbeeld in het bestuur van de Omgevingsdienst Groningen. Daar hebben we afspraken over. Bij ons zijn de ambtenaren op de hoogte van wat daar gebeurt. De Omgevingsdienst biedt een keer per jaar aan, om inhoudelijk dingen te vertellen aan alle raden waar zij langskomen.

00:40:09

Mevrouw Wijnja: Het wordt dus op verschillende manieren ingegeven, maar in de basis is overal een lijntje. Als je ergens over twijfelt, neem dan contact op met de bestuursadviseur van de betreffende portefeuillehouder. Dat is vaak een hele goede route om snel bij de goede persoon aan te komen. Tot zover, voorzitter.

00:40:35

Voorzitter: Dank u wel voor de beantwoording. Zijn er naar aanleiding van de beantwoording nog vragen aan de wethouder? Ja, vanuit de PvdA.

00:40:43

De heer Van Veen: Ik heb goed geluisterd wat de wethouder aangaf over zo'n kalender. Ik twijfel zelf ook hoe we dat het beste kunnen doen. Misschien is het een idee dat elke vier jaar, als het nieuwe coalitieakkoord is gesloten, iemand van het presidium, de auditie of de agendacommissie de lijst bij langsloopt om te kijken naar

een logisch moment. Dat we op die manier iets gaan organiseren. Ik ga erover nadenken hoe we daar een juiste vorm voor kunnen vinden. Volgens mij komen we daar wel uit.

00:41:16

Voorzitter: Wethouder Wijnja, wilt u hier nog op reageren?

00:41:20

Mevrouw Wijnja: U kon dat niet zien, voorzitter, maar ik knikte.

00:41:24

Voorzitter: Dan denk ik dat we door kunnen, omdat we nog wat conclusies moeten trekken. Kan het raadsvoorstel verbonden partijen 2025 conform naar de raad, of komen er moties? Ik hoorde van de PvdA een motie. Zijn er andere fracties die moties overwegen? Nee? De tweede conclusie die we moeten trekken, is of de aanbevelingen van het Rekenkamerrapport voldoende zijn meegenomen. Zo nee, dan kunt u dat nu aangeven. Dan maakt de griffie een raadsvoorstel, of kunt u er later op terugkomen. Nee, ook niet. Dan kunnen we door naar de afronding. Ik wil u bedanken voor de aanwezigheid, de wethouder. Ik wens u nog een fijne dag. Ik sluit deze sessie.